

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 157.

V Ljubljani, v petek 12. julija 1901.

Letnik XXIX.

Bohinjski gozdi.

Liberalne spletke, ki gredo na to, da bi Bohinjci ne dobili gozdov, ki so jim tako nujno potrebni, se nadaljujejo. Ker „Narod“ sam ne more takih člankov iz umevnih razlogov prinašati, jih pa prinaša graška „Tagespost“, ki je z ljubljanskimi liberalnimi krogi v ozki dotiki.

Ta liberalni list dokazuje, da se Bohinjcem ne smejo gozdi razkosati in za ugodno ceno, katero imenuje ta list zaničljivo „lečno jed“, prodati med kmete, ter se pri tem sklicuje na vrednost bohinjskih gozdov. Mi hočemo v naslednjem podati razloge, ki jih našteva liberalna „Tagespost“.

Ti gozdi obstoje večinoma, posebno najizdatnejši deli „Pokluka“ in „Jelovca“, iz dragocenih smrek. Za smreko pride kot kurjavni les važna bukev, in potem jelka. Smrekov les teh gozdov se odlikuje posebno po beli barvi in lepi rasti. Zelo cenjen je ta les kot surovina za tovarne celuloze in za napravo desk in drugih rezanih lesnih izdelkov. Bukov les se za sedaj zaradi težave pri izvažanju ne more prav izrabiti in se večinoma predelava v oglje razen onega razmeroma majhnega dela, ki se doma počge.

Izsekljiva množina lesa v gozdu verskega zaklada se ceni na okroglih 2.400.000 m³, iz katerega se da stalno na leto izsekati okoli 35.000 m³ v sedanji prodajni vrednosti 340.000—360.000 K. Od tega odpade do 20.000 m³ na les, ki je poraben za obrt, in 15.000 m³ za kurjavo in za oglje. Izrezani izdelki in les za celulozo prihajajo v pretežni večini zdaj po ovinku čez Ljubljano deloma na tržaški trg, deloma čez Gorico v Italijo, oziroma v tovarno celuloze v Podgori pri Gorici. Oglje se dovažja zdaj k javorniskemu plavžu, skorja pa, ki odpada v precejšnji množini, se izvažja v Tržič in na Hrvaško, deloma celo na Dunaj in v Nemčijo.

Gotovo je, da bo sedanja bohinjska železnica ta izvoz izpremenila. Velik del bukovega lesa se bo izvažal na Primorsko,

deloma za izdelavo tavolet in testonov, deloma za kurjavni les, katerega zelo pogreša Primorska. Tudi iz drž. gozda „Jelovca“ izsekani les za celulozo in za hlode se bo odslej prevažal po bohinjski železnici. Množino lesa, ki bo šla po tej progi, se da ceniti približno tako le: Okoli 700 vagonov lesa za žago in celulozo, 200 vagonov oglja in skorje za čreslo in 300 vagonov kurjavnega lesa; to je skupaj 1200 vagonov na leto, ki bodo šli z malimi izjemami v Gorico, v Italijo in v Trst.

Nova železnica bo torej jako vplivala na lesno gospodarstvo. Les se bo bolje izrabil; doslej je bilo skoro nemogoče prirediti hlode za stavbeni les, kar se bo odslej godilo; bukov les se bo koristno predelaval in izvoz bukovja na Primorsko bo odprl nov vir dohodkov. Iz tega sledi, da bodo bohinjski gozdi po železnici veliko več vredni, kakor doslej.

Do sem ima „Tagespost“ čisto prav. A iz tega pa sklepa: Ker se bodo gozdi dali odslej bolje izrabiti, se pa ne smejo kmetom dati, ker to bi bil »velik državni in gospodarski greh«!

A liberalci, ki to piše, je popolnoma prezrli ljudske potrebe, zlasti živinorejo. Če se bo tako dalje delalo, kakor doslej, kam pa pride bohinjska živinoreja? Ali država od kmetov ne bi dobila nikakih davkov? Zdaj res ti gozdi državi veliko neso, a kako veliki so pa izdatki za režijo za uradništvo itd., kateri pa potem odpadejo! Država mora v prvi vrsti gledati, da se ljudstvo ohrani in gospodarski podpira. Saj iz premožnega ljudstva davkar že poišče državne dohodke; za to nimamo nobene skrbi.

Saj ima država gozdno nadzorstvo. Ni se bati, da bi pustila gozde uničiti, a kmetom jih naj da, da se bodo ohranili, da bodo naredili ravnotežje med gozdarstvom in med živinorejo, katero je zdaj tako kruto razdrto.

Če se poteguje liberalci samo za državne dohodke iz gozdov, se moramo pa mi potegniti za ljudske dohodke iz živinoreje. Odslej bo pot odprta tudi živini in

mlekarским izdelkom. Po tej železnici se ne bo vozil sam les, ampak šlo bo na Primorsko, v Gorico in v Trst tudi mnogo klavne živine, mleka, surovega masla in sira, od česar bo vsa dolina mnogo pridobila. In zato je treba, da se živinoreja povzdigne in da se kmetom da to, kar je neobhodno potrebno za povzdigo živinoreje!

S takim pisanjem izkušajo liberalci odvrniti vladne oči od pravih ljudskih potreb. S tem, da naglašajo primeroma majhno državno korist pri lesu, pa hočejo zakriti vitalne potrebe ljudstva. Kakšne vrste so ti ljudje, ki Bohinjcem ne privoščijo gozdov, se vidi najbolj iz tega, ker vedno naglašajo, da kmetje pri kmetijskem društvu ne smejo ničesar dobiti. Liberalci so pač vedno enaki postenjaki. Iz sovraštva do kmetijske organizacije porabljajo vsa sredstva, samo da bi jo ovirali, in če bi bilo mogoče, zatrli.

A ravno združno gospodarstvo bi v novih razmerah lesorejo v Bohinju bolj povzdignilo, nego pa uradniško gospodarstvo s svojimi velikimi upravnimi stroški. Ta načelo mora vendar enkrat prenehati, da se smatra kmet za nesposobnega za reelno gospodarstvo. Ako so kmetje združeni v zadrugi, tedaj zadruga prevzame trgovino v velikem z lesom in ogljem. Zadruga bi vsestransko gospodarila in bi se ne ozirala enostransko le na gospodarstvo. To čuti liberalci dobro, zato pa piše, da posebno združnikom ne smejo priti gozdovi v roke! Mi smo pa prepričani, da bi ravno združno gospodarstvo gozdom ne škodovalo, da bi združno gospodarstvo popravilo rušeno ravnotežje, da bi intenzivneje sicer izkoriščalo gozde, a jih tudi intenzivneje gojilo, nego sedanje uradništvo; mi smo prepričani pa tudi, da bi država pri tem nič ne izgubila, ampak se celo pridobila, ker bi se davčna moč Bohinjcev toliko zvišala, da bi skoro pokrila sedanji dobiček in bi si država za bodočnost ohranila krepek, zdrav in delaven rod.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. julija.

Razpor mej graškim deželtnim odborom in občino.

V graškem mestnem svetu se odlikuje, kakor znano, Ljubljancin Goltšch s svojimi ostudnimi napadi na katoličane in Slovence in pri vsaki priliki bruha svoj vse-nemško-protestantski strup na vse, kar nosi katoliško ime. Ta mož je pa ob enem štajerski dež. uradnik. Katoliški poslanec Hagenhofer se je vsled tega v posebni interpelaciji pritožil pri dež. odboru, ki naj stori potrebne korake, da njegovi uradniki ne bodo na tako nečuden način žalili čuta prebivalstva, ki jih plačuje. Občinski zastop graški pa je bil vsled tega silno užaljen, ter je sklenil resolucijo, v kateri najodločneje protestuje proti temu, da bi drugi zastopi cenzurirali govore občinskih svetnikov. No, deželni odbor ni ostal na dolgu z odgovorom. Dež. glavar grof Attems je poslal obč. svetu sledeče pismo: Dež. odbor je mnenja, da mu pristoji pravica sodbe nad uradnim kakor tudi izvanrednim vedenjem deželnih uradnikov ter smatra to tudi kot svojo dolžnost napram dež. zboru in si torej nikakor ne da kratiti te svoje pravice. Dež. odbor torej zavrača resolucijo in se najodločneje zavaruje proti tonu v tej resoluciji. — To bo menda držalo!

Dalmatinski deželni zbor

je v torek zaključil zasedanje. V kratkem sledi razpust deželnega zbora in razpis novih volitev. Zadnje seje tega deželnega zastopa so bile dokaj burne, ker so posl. Biankini in tovariši trdo prijemali deželni odbor radi čudnega postopanja napram nerednemu gospodarstvu raznih občinskih odborov. Prihodnja volivna borba se bržkone vrši v septembru.

Moravski deželni zbor

je v sredo završil svoje delo z običajnimi govori strankinih voditeljev, predsednika in namestnika. Najpomembnejša je bila za Čehe zadnja seja, ker jim je deželni zbor s 57

LISTEK.

Britvar.

Iz predmestnega življenja. — Spisal Fr. Kočan.
(Konec).

Poletje je šlo proti koncu in Tršek je pripravljaj les in kamenje za zidavo. Drugo pomlad je mislil pričeti. Vedno bolj pogosto je govoril o svojih načrtih...

Britvar Urbanec pa je računal, računal na dolgo in široko. In izračunal je, da ne sme obljubiti več, ko sedem na leto — Niti krajcarja več ko sedem na leto —

In šel je k Blažonu, povedal in razložil mu vse, govoril, kakor je najbolje mogel, in prosil ga skoro za božjo voljo. — Nič!

* * *

Bogve odkod je prišla Urbanu ta misel, češ: »V mesto bom peljal voziček in prodal vse skupaj!« Kar naenkrat se ga je lotila. In če ga je kdo vprašal: Zakaj? je Urbanec molče skomignil z ramami.

Saj ni mogel nihče verjeti, da bo res šel in prodal. —

In vendar je bilo res —

Sel je in ni ga bilo nazaj prvi dan, drugi dan, tretji dan... Nekateri so trdili, da bo v mestu brusil in prodajal. A to ni

bilo verjetno, zakaj na nobenem voglu in v nobeni löpi, kjer navadno brusijo mestni brusači, ni bilo videti Urbanca. Zato so se nazadnje ljudje vendarle sprijaznili z mislijo, da je prodal, kakor je obetal, in šel. A kam je šel, tega ni vedel povedati nihče.

Naposled so ga ljudje malone pozabili. Ko je gostilničar Tršek sezidal prizidek na mestu, kjer je poprej brusil Urbanec, se ni spomnil že nihče več, da je še pred nekaj časom stal tukaj Urbanec britvarski voziček z brusnim kamnom in malo omarico. — In ko ob sobotah popoldne ni bilo čuti britvarjevega glasu po cesti gori proti tovarni, so se ljudje privadili tudi tega nedostatka. — Pa v Blažonovi stavbici: kdo bi bil mogel misliti, da bi moral tam, kjer je v skladeh ležalo Blažonovo seno, brusiti britvar Urbanec, če bi bilo šlo po sreči, kakor je svoj čas Urbanec mislil, da bo šlo...

Tako je bilo — in leta so tekla...

Kar se raznese novica po predmestju: »Britvar Urbanec je prišel! V Trstu je bil; in zdaj je prišel!«

Res je bilo. Britvar Urbanec je prišel iz Trsta. Pa kakšen je bil! Nekoliko starejši —, vendar se mu starost ni poznala mnogo. Lasje na temenu so mu bili deloma osiveli, deloma izpadli; na obraz je dobil gub in gubice še več... A prav te gube in gu-

biče, ki so se mu, kadar se je smejal, izdatno pomnožile zlasti tja krog oči, so ga delale preje mlajšega, kot starejšega. — Na obleki in v obnašju se mu je poznalo, da se je v Trstu naučil marsičesa. Nekaj dostojnejšega, nekaj vse bolj plemenitega je imel na sebi. Samo glas mu je ostal še tisti. In ko bi bil zaklical v soboto popoldne sredi ceste, kakor včasih: »Britve, britve!« — bi bil prav gotovo že samo na tem glasu vsakdo spoznal nekdanjega britvarja Urbanca.

Saj res — ali bo zdaj še prodajal britve?« so se vpraševali ljudje.

»Prodajal —. Kajpak da jih bo!« so trdili drugi — »štacuno bo sezidal in prodajal bo in obogatil bo, v kolikor še ni...«

Drugi so pa dejali, da je v Trstu v lo-terijo zadel in da je zdaj takorekoč gospod; premožen — premožnejši, kot bi kdo mislil in kot se sam dela...

A res je bilo le to, da se je bil Urbanec izučil nožarstva, da je služil v Trstu tu pa tam pri različnih mojstrih in si tako prislužil dobršno svoto... da je menil kupiti od Blažona stavbico ob cesti, popraviti jo in si potem nabaviti blaga in orodja, pa da je imel začeti z izdelovanjem nožev in s prodajanjem britev... To je bilo.

Res! Takoj na pomlad je začel popravljati stavbico. Streho je vrgel doli in jo

pokril na novo. Prostorno podstrešje je napravil, stene je pobelil in tlak je položil nov... Tako je zrasla na mestu opekaste stavbice lična, bela hišica, ki stoji še zdaj, in v njej Urbanec brusi in pili, priporoča in prodaja...

E, e, e — kdo bi ga ne poznal, nekdanjega britvarja Urbanca! Da bi ga videli, kako zna še vedno prijeti britev, dvigniti jo proti luči in udariti s palcem od strani, da jeklo zazveni in zapoje... In kako se mu še vedno nabere obraz tja krog oči v brezštevila gubic, prijaznih in dobrodušnih, ki mu ne izginejo niti tedaj, kedar izgubi dotični, ki kupuje, že vcs pogum, rekoč: »Predraga je!«

»Kaj bo predraga? Pa je roba za to? Poglejte, prosim: to jeklo, ta ostrina... povem vam —«

In če se zdi na vse to le še predraga; nič zato! Urbanec ni mož, ki bi izgubil pogum kar pri prvi težkoči. Zakaj? Saj ima britev še drugih — cenejših!

»No, pa tole! Ta ni draga! Ali pa tole! Ta tudi ni draga!«

»Ali bo rezala?«

»Rezala. — Kajpak da bo rezala — prosim vas...«

Glejte, tako gre kupčija — tako se živi!

proti 28 glasovom dovolil ustanovitev dveh čeških realk v dveh manjših mestih. Poslanec Fux je sicer v imenu Nemcev izjavil, da ne bodo glasovali za ta predlog, ker je baje ustanavljanje srednjih šol na deželi v manjših mestih zelo nevarno početje. Država ne more vseh prevzemati v svojo upravo in občine so preveč obremenjene. Odgovoril mu je poslanec Začek, ki je rekel, da češka večina nima niti toliko srednjih šol, nego Nemci. Z glasovi veleposestva je bil potem predlog sprejet.

Verska svoboda Poljakov na Pruskem.

Ponemčevalni vladni aparat deluje mej Poljaki na pruski zemlji vedno z večjo silo. Ne samo, da je vlada zatrla vsa poljska narodna društva, prepovedala shode in sestanke ter iz šole na vsi črti iztirala poljščino, marveč vmešuje se sedaj tudi v strogo cerkvene zadeve. Jediní verouk se je smel do najnovejšega časa poučevati v poljskem jeziku. Toda tudi to »velikansko nevarnost« za obstoj nemštva je bilo treba odstraniti. Poljski dušni pastirji si sedaj niso znali drugače pomagati, nego da so povabili poljsko mladino v cerkev in jo tam poučevali v materinščini, ker nemščine ni toliko zmožna, da bi si mogla prisvojiti potrebnih vednosti iz krščanskega nauka. Toda tudi to je bilo nevarno nemštvu v raju in treba je bilo vladi nastopiti tudi proti temu. Pred kratkim se je pripetil ta le dogodek v mestecu Dobrzynja: Poljski župnik je poučeval otroke za sv. birmo v cerkvi, ker mu v šoli tega ni bilo mogoče. Mej podukom pa pride v cerkev župan v spremstvu več orožnikov in trdi se, da je ta »oblast« res zasačila duhovščino pri prestopku prepovedi zaradi pouka v poljščini. Torej Poljaki niti v cerkvi ne smejo čuti verskih resnic v materinščini. No, poznanjski nadškof je že storil potrebne korake pri vladi, da se jednaki škandalozni dogodki več ne dogajajo. Obenem je nadškof vložil ovadbo proti županu in orožnikom na državno pravdníštvo.

Izjava napadovalca na Pobedonosceva.

Kasacijski dyor v Petrogradu je obso-dil Lagowskija, ki je poskusil napad na generalnega prokuratorja svete sinode Pobedonosceva, v osemnajstletno težko prisilno delo. Tekom razprave je podal obsojeni naslednjo izjavo: Vladajoči ruski krogi vzdržujejo ljudstvo, mesto da bi je odgojevali in blažili, v temi. Stanovske šole se nadomeščajo s cerkvenimi, mesto znanosti se goji v ljudstvu praznoverje (?). Vsled tega (!) vlada v ljudstvu velika beda in nemoč pomagati, zastopati svoje lastne interese. Inteligenca je v očigled temu dolžna pomagati ljudstvu in protestirati proti sedanjemu redu. Kriva je vsemu temu v prvi vrsti burokracija. Pobedonoscev je najnevarnejši zastopnik te burokracije. Vsled njegovega prizadevanja je bil Tolstoj izobčen. Legalnega sredstva za to nimamo in zato sem se odločil za znano obliko protesta. V to svrhu sem potoval iz Samare v Petrograd. Cele štiri dni sem iskal Pobedonosceva. Pričakoval sem ga pri pogrebu Bogoljepova, pri sinodi, a ni prišel. Potikal sem se po mestu brez vseh sredstev. Denar mi je pošel, zastavil sem svojo suknjo. Fiziško in moralno utrujen sem se bal, da mi poskus izpodleti. Požuril sem se in šel v Pobedonoscevo sobo, kjer sem ga našel pri delu. — Mož je izrekel v marsičem prav ostro kritiko, posebno v verskih stvareh je povsem Tolstojevih nazorov, vendar se pa mora reči, da je v njegovih besedah le premnogo bridkih resnic.

Sestanek angleške liberalne stranke je imel dne 9. t. m. vspeh, kakoršnega so sploh pričakovali. Soglasno se je sklenila zaupnica dne 6. februarja 1899. izvoljenemu voditelju liberalne stranke Campbell-Bannermanu, čegar govor je kar očaral staroliberalce. Razpora, ki je liber. stranki resno pretíl, torej za sedaj še ne bo. Sploh bodo pa poročila generala Kitchenerja že poskrbela za to, da ostanejo jedini liberalni voditelji. Znani Asquith se je sicer še branil prevzeti predsedstvo pri banketu, prirejenem povodom tega sestanka, toda vse kaže, da je ta mož za jedinstvo že definitivno pridobljen.

Razmerje Filipin do Zveznih držav je sedaj pojasnjeno, seveda samo v Ameriki. Povodom narodnega praznika se je od strani mornariških oblastev zagotavljaló, da je sedaj razun na otoku Cebus boj popolno končan. Omenjeni dan se je na Filipinih tudi uvedla civilna mesto vojaške uprave. Državnopravno razmerje pa ostane i nadalje še nedoločeno. Najvišje sodišče v Washingtonu je namreč odločilo, da smejo Zvezne države sicer imeti zunaj svojo posest, ki pa ne sme tvoriti sostavnega dela unije, v kolikor namreč pridejo v poštev v ustavi določene pravice in dolžnosti. Portoriko in Filipini so torej ameriška last izven ustavnega območja, dokler kongres kaj drugega ne ukrene. — Domačini seveda računajo po svoje ter v veliki večini še nočejo nič vedeti o ameriški nadoblasti.

Položaj v Južni Afriki.

Zmagoslavno je predvčeraj angleški brzojavni urad razbobljal v svet vest, da so v Kaplandu srečno obesili dva nepokorna domačina, ker nista povsem trobila v angleški rog, ter da je glasom Kitchenerjevih izkazov od 1. julija padlo nič manj kot 40 Burov, 27 jih je bilo ranjenih in 182 je bilo ujetih. Ugrabili so baje Angleži tudi veliko število konj in pa kar 312 vozov. Kontrolirati se pa seveda ne da, šteje li Kitchener mej ranjence tudi ubite in ranjence mej ujete, ker je ubiti vedno poprej ranjenec in potem brez vseh težav ujet. Iz vseh teh poročil se pa da sklepati, da boja ne bo še tako naglo konec. »Daily News« same priznavajo, da je položaj za Bure sedaj tak, da lahko še poldrugo leto vodijo vojsko. V Transvalu imajo Botha, Delarey, Smuts in Beyer še močne oddelke. Z orožjem so vsi dobro založeni, le topništva manjka razun Bothi vsem poveljnikom. Še bolje se godi burskim poveljnikom v državi Oranje, kjer se Dewet, Kulbe, Stein in Hertzog lahko merijo z nasprotnikom. Angleži imajo v posesti pravzaprav samo železniško zvezo, katero pa morajo neprestano stražiti na vseh koncih in krajih in reči se sme, da se Buri v teh razmerah mnogo bolje počutijo nego Angleži. — Se mnogo nevarnejši pa je za Angleže položaj v kapski koloniji. Že sedaj je Kitchener moral sporočiti, da dobivajo Buri vedno novo pomoč iz vrst kapskega prebivalstva in celo iz srede kapske armade. Prebivalstvo simpatuje z Buri, in jim pomaga s svetom in dejanjem in jih tudi vselej informuje o vsem gibanju v angleški armadi. Sedaj je sicer v boju le kakih 4000 Burov, toda kdo more jamčiti, da se to število danes ali jutri ne potroji ali celo početrí. Takega položaja se Anglija pač ne more veseliti. — Iz Haaga dobaja sledeče poročilo o najnovejših dogodkih na bojišču: Sedanje burske čete so za 18 mesecev preskrbljene za nadaljevanje boja. Dewet je izjavil, da se on lahko v gorah upira Angležem. Burom baje nedostaje obleke, a imajo dovolj municije. Topništvu zapoveduje stotnik pl. Wichmann. V Oranje državi imajo Buri 4500 mož in 6 topov. Novi volitvi predsednika v Betlehemskih gorah se je udeležilo 6000 Burov in je bil predsednik Stejn zopet izvoljen.

Socijalne stvari.

Spomenica zdravniških zbornic.

Avstrijske zdravniške zbornice izdale so spomenico, v kateri označujejo svoje stališče napram nameravanemu preosnovu zakona z dne 30. marca 1888 l., tičočega se zavarovanja delavcev na slučaj bolezni. Zdravniki zahtevajo, naj bi se odpravila zavarovalna dolžnost pri onih zavarovancih, katerih letna plača znaša 2000 K. Svojo zahtevo utemeljujejo s tem, ker so po mnenju zdravniških zbornic taki ljudje toliko dobro financijelno situirani, da lahko plačajo zdravniške vizite. Najvažnejši zahtev zdravnikov pa je, naj se upelje pri bolniških blagajnah tako zvano svobodno zbiranje zdravnikov. Pri bolniških blagajnah v Avstriji in pri večini bolniških blagajn tudi na Nemškem je nastavljeno le gotovo število blagajničnih zdravnikov, pri katerih morajo samo blagajnični člani dobiti zdravniško pomoč.

Razcepljenost v bolniškem blagajništvu je kriva, da iste ne napredujejo tako sijajno, kakor bi lahko; zato pa tudi zdravniki zahtevajo, naj se zavarovanje centralizuje in naj tudi država prispeva k stroškom blagajn,

kakor naj se tudi zavarovalna dolžnost raztegne še na one delavce, katerim do sedaj še ni treba biti zavarovanim. Gotovo je, da bodo morale v kratkem upravičeni zahtevi zdravnikov in blagajničnih članov glede svobodne volitve zdravnikov blagajne ustreči, a preje pa to ne bode mogoče izvesti, dokler se zakon ne izpremeni in ne dobe blagajne večjih dohodkov, ker bodo s svobodno volitvijo zdravnikov narasli blagajnam faktično nerazmerno visoki stroški. V interesu delavstva in zdravnikov je pa res le želeči, da se to zgodi in se v moralnem oziru dvigne ugled bolniških blagajn.

Z važno spomenico zdravnikov bi se še radi pečali natančneje, toda žal nam je odločenega premalo prostora. Zahtevajo nadalje, da mora biti pri blagajnah, ki nimajo svobodnega izbiranja zdravnikov, nastavljen na vsacih 800—1000 članov jeden blagajnični zdravnik, ker le pri tem razmerju je možno zdravniku zadostiti svoji dolžnosti vestno nasproti obolelim blagajničnim članom. Nastavljajo naj se blagajnični zdravniki proti pogodbi v sporazumljenju z zdravniškimi zbornicami, pri mojsterskih blagajnah pa naj zavarovanci sami plačajo zdravnike.

Najvažnejša zahteva zdravnikov je gotovo izbiranje zdravnikov. To vprašanje je tako staro, kakor so stare bolniške blagajne. Podpirajo to zahtevo zdravnikov blagajnični člani, ki žele in zahtevajo svobodno izbiranje zdravnikov. Nasprotna so pa svobodni volitvi zdravnikov načelstva bolniških blagajn brez razlike strank. Vzrok temu je denarno vprašanje, ker bi blagajne ne mogle pri sedanjih dohodkih zmagati stroškov za zdravnike.

Dopisi.

Iz Št. Petra na Krasu. Dne 7. julija zborovala je tu v salonu gostilne g. Ivana Korošca podružnica družbe sv. Cirila in Metoda Pivka. Došlo je 10 udeležencev, od teh 8 iz Zagorja.

Zborovanje je otvoril ob 5. uri popoldne mesto odstopivšega predsednika g. podpredsednik Zupan, pozdravil došle goste, posebno iz Zagorja, katerim ni bila predaleč danes pot semkaj.

Tajnik g. Stroj je poročal o delovanju podružnice, katero se lahko zove vzgledno. Podružnica je postala v preteklem letu že v tretje pokroviteljica in sicer so pristopili kot pokrovitelji gg. Šentpeterski samci z zneskom 200 K. Tako je sedaj podružnica trikrat pokrovitelj in šteje 16 ustanovnikov ter 40 letnikov. Dohodkov je bilo 528 K 60 h, stroškov 150 K 60 h, glavni družbi se je odposlalo 378 K. Pregledovalci računov gg. Domicelj, Horvat in Mankoč so našli vse račune v najlepšem redu.

Pri volitvi odbora je bil izvoljen predsednikom g. Josip Mankoč, zasebnik v Št. Petru, nova odbornika g. Al. Domicelj, trg. in posestnik v Zagorju ter g. Rudolf Horvat, nadučitelj v Zagorju. Ostali odbor je bil izvoljen prejšnji in sicer: podpredsednikom g. Ivan Zupan, kurat, blagajnikom g. Ferdo Spilar, trgovec, tajnikom g. Valentin Stroj, asistent južne železnice, vsi v Št. Petru, odbornikoma g. Mihael Kalan, nadučitelj ter posestnik v Št. Petru in g. Karol Javoršek, nadučitelj v Košani, zastopnikom pri glavni skupščini v Mariboru dne 8. t. m. g. Val. Stroj, asistent južne železnice.

Pri točki razni predlogi se je posvetovalo kaj storiti, da se družbi pridobi kolikor mogoče obilnih dohodkov. Na to se je pobrala udnina od navzočih, kateri so še kot posebno darilo zložili 15 K.

Ko se nikdo več ni oglasil k besedi, zaključil ob 7. uri predsednik g. Zupan sejo.

Iz Ljubnega v savinjski dolini, 6. julija. (Kako liberalci umevajo geslo: kmet kmeta!) Molčali bi o našem liberalnem kmečkem društvu, toda resnica se nam smili. Res je na njegov ustanovni shod v Kokarjih dne 30. junija t. l. prišlo pet do sedem jungovskih učiteljev, nekaj pisarjev in tržanov, nekaj kmetov, kočarjev, flosarjev in precej radovednic.

Naša stranka je sicer sklenila, da se ne udeleži tega shoda. A mnogi gospodarji so šli na lastno pest tja, tako da bi bili naši lahko dobili v roke ves odbor, ko bi bili organizovani.

Nasprotniki si sami prav ne upajo na dan s svojimi nameni. Ko je neki kmet

vprašal, ali bo društvo stalo na krščanski ali na liberalni podlagi, odvrnilo se mu je zvito, da zgolj na kmečki. To je bil pesek v oči, ker jih je vendar brzojavno pozdravil dr. Tavčar, čigar ime je liberalni program. Njihovo dvojno lice je spregledal pošten kmet, katerega so kot nenavzočega izvolili za odbornika, kateri pa v »Slovenskem Gosp.« odklanja dvomljivo čast prisiljene izvolitve. Tukaj umestno vprašamo, ali ni bilo navzočih dovolj za odbor?

Kmečko društvo bi naj bilo? Res? Vsak je pri ustanovitvi smel govoriti, le kmet ne! Govoril je celo oboževatelj socialnodemokratskega Horvateka, le kmet se ni smel vtikati med gosposke govornike, »ampak se mu je pokazal pot, od koder je prišel,« kakor piše »Slov. Narod« od 3. julija t. l. In res je dotični kmet vzdignil pest rekoč: »Zdaj vemo, kaj pomeni »kmet s kmetom«! Kdor je kmet, z menoj, vuni!« Odšlo je od 50 do 70 pravih posestnikov, ki so zunaj tik hleva čakali na konec te komedije. Lahko so videli v sobo, da se jih je dalo vpisati tisti dan 100 udov, ena ničla manj!

Ali je to kmečko društvo, čigar poročevalec se v »Slov. Narodu« čudi, da je kmetom gnojni duh najpovolnejši! Da, da! Čujte, gospoda, pravemu kmetu je gnojni in zemeljati duh nekaj prijetnega. Seveda p. n. gospodom hotelirju, poštarju, učiteljem, pomadizovanemu juristu brez izpitov je hlev gnusoba.

Ali je to kmečko društvo, čigar poročevalec imenuje v »Slov. Narodu« poštene kmete »suroveže, črno, grdo, nesramno, nazadnjaško druhal«? Ali si slišal, dragi, pošteni slovenski kmet, kaj si ti v očeh tvojih novih prijateljev? — Ali je to kmečko društvo, v čigar odboru sedi tudi bivši Reichenbergov komij?

Na osebne napade tokrat ne odgovorimo. A kakor zakličeš v gozd, tako ti bo odmevalo.

Izjava.

»Slovenec« je že v včerajšnji številki sporočil, da se lursko romanje, katero so sprožili hrvatski katoliki, letos ne bode vršilo. Pripravljalni odbor je pričakoval, da se prijavi vsaj toliko udeležnikov, da bode moči najeti posebni vlak. Slovencev se je oglasilo lepo število 60, izvedine iz ljubljanske škofije.

Ker pa je bilo vseh oglašanih prepičlo število, obrnil se je odbor na Dunaj do tvrdke »Cook et Son«, ki je že poprej obljubila, da romarje popelje za zmerno ceno v Lurd in Paré-le-Monial. Toda, ko je poslala načrt, po katerem bi nas vozila tja in nazaj, večina udeležnikov z njim ni bila zadovoljna. Da ne omenjam drugih nedostatkov, bi se bili romarji tretjega razreda morali posebe voziti: odšli bi bili od doma dan poprej, vrnili bi se bili dan pozneje, kakor oni, ki so se hoteli voziti v drugem ali prvem razredu. To nam kratkomalo ni ugajalo.

Zato je odbor, da pravočasno prepreči nezadovoljnost udeležnikov, za letos vso nadaljnjo pripravo ustavil.

Toliko v pojasnilo vsem onim, ki so se letošnjega romanja veselili. Pristavljam pa, da lursko romanje s tem ni zaspalo, letos je moramo le odložiti na bolj ugodne čase.

Prosim vse č. gg. duhovnike, ki so od raznih krajev udeležnike naznanjali, da jim to izjavo o priliki sporoče. V Ljubljani na praznik sv. Mohorja in Fortunata 1901.

Dr. Andrej Karlin,
kanonik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. julija.

Duhovniške vesti s Štajerskega.

Č. g. Ivan Bohanec, župnik svetinjski, je imenovan lavantinskim knezoškofijskim duhovnim svetovalcem. Čestitamo! — Zadnjo nedeljo je bil č. g. Ivan Jodl kot župnik v Zgornjo Št. Kungoto po mil. gosp. kanoniku Jak. Bohincu slovesno vpeljan. — Prestavljen je g. Jožef Panič iz Rajhenburga k Sv. Antonu v Slov. goricah.

G. vitezu Ivanu Nabergoju se je bolezen nekoliko olajšala. Upati je, da kmalu vstane iz postelje.

Vodstvo okrajnega glavarstva Kranj se je poverilo dež. vladnemu tajniku g. Alfonzu Pircu.

Imenovana sta geometra pri razpreglednem uradu g. Henrik Hohn v Radovljici in Viljem Führer vitez Haimendorf v Kočevju nadgeometroma IX. činov. razreda.

Posvečevanje novomašnikov. Zadnji red, presbiterat, bodo prejeli letošnji novomašniki v nedeljo 14. t. m. Začetek obreda bo ob 7. ne ob 8. uri, kakor smo naznanili v torek.

Nove sv. maše na Sp. Štajarskem se bodo letos vrstile tako le: Martin Lenart, 11. avg. Sv. Lovrenc na drav. polju, pridigar kanonik dr. Ivan Mlakar iz Maribora; Anton Novak, 18. avg. Dobje pri Planini; Anton Pučnik, 4. avg. Konjice, pridigar kanonik dr. Josip Pajek iz Maribora; Jakob Rauter, 18. avg., Ljutomer, pridigar dr. Fr. Feuš iz Maribora; Anton Strgar, 4. avg., Pišce, pridigar beneficiat Anton Podvinski iz Ptuja; Franc Stuhar, 25. avg., Sv. Križ na Murskem polju, pridigar prof. Josip Kardinar iz Celja; Evald Vračko, 4. avg., Sv. Magdalena v Mariboru, pridigar prof. dr. Anton Medved iz Maribora; Ivan Zajc, 4. avg., Špitalič na Kranjskem, pridigar župnik Ivan Zabukovec iz Tuhinje; Maks Goričar, 11. avg., Braslovče, pridigar dekan Franc Dovnik iz Gornjegagrade; Peter Gorjup, 18. avg., Sv. Peter v Sav. dolini, pridigar opat Franc Ogradi iz Celja; Josip Lončarič, 25. avg., Grabe pri Središču, pridigar kapelan Vid Janžekovič iz Sv. Miklavža; Jakob Rabuza, 4. avg., Sv. Jurij ob Južni železnici, pridigar kapelan Jakob Kranjc iz Vranskega; Maks Vraber, 25. avg., Kaplja pri Arnovžu, pridigar dekan Lovro Volmajer iz Luč; Ivan Zakošek, 25. avg., Sv. Vid pri Planini, pridigar žup. Andrej Fšer iz Zagorja; Ivan Arnuš, 11. avg., Ptuj, pridigar gvardijan Alf. Svet iz Ptuja; Franc Hliš, 4. avg., Sv. Mihael pri Šoštanju, pridigar žup. Anton Novak iz Špitaliča; Franc Tranc, 28. julija, Radgona, pridigar župnik Franc Šegula iz Maribora.

Novo mašo na Trstatu bo pel 21. t. m. o. Ambrož Širca, posvečen v Dubrovniku, rojen Slovenec iz Pliskovice na Krasu.

Socijalni kurzi „Gospodarske zveze“. Vsled sklepa »Zvezine« skupščine z dne 28. maja t. l. napravi »Gospodarska Zveza« v Ljubljani praktični kurz o knjigovodstvu kmetijskih zadrug ter ponavljalni kurz hranilnic in posojilnic. Ta kurza vršila se bodeta v času od 4. do 10. avgusta v Ljubljani. Ker je število udeležencev omejeno, prosimo, da bi se blagovolili gospodje, koji se jih želijo udeležiti, najkasneje do 25. julija pri »Gospodarski Zvezi« pismeno ali ustno zgledati, da se more potem vse potrebno pripraviti. Za stanovanje udeležencev, koji bodo na to reflektirali, bode »Gospodarska Zveza« skrbela, druge stroške pa bi moral nositi vsak sam. Omeniti je, da se bode letos vršil še jeden tak kurz v prvi polovici meseca decembra.

Zahvala. Vsem p. n. gospodom in vsem drugim, kateri so se me za časa moje nevarne bolezni kakorkoli spominjali, naj to ljubezen Bog stotero povrne! — Simon Žužek, župnik.

Družbi sv. Cirila in Metoda je podaril g. bukovoz Bonač 50 lepo vezanih molitvenikov: 25 njih za deklice, 25 za dečke. Domoljubemu g. bukovozu pristrčno zahvalo!

Društvo za krščansko umetnost je v odborovi seji dne 11. junija razpravljalo o delnem poslikanju kapitelske cerkve v Novem mestu, ocenjevalo načrt velikega altarja za cerkev sv. Trojice pri Cirknici in načrt za prenovljenje stropa pri sv. stopnjicah na St. Joštu pri Kranju. V odborovi seji dne 9. julija se je ocenjeval načrt za kopalniščno kapelico na Bledu. Razpravljalo se je tudi o pletarski cerkvi, ki je bila neki namenjena, da se podre, a se čuje, da jo bodo oo. kartuzijani ohranili in prenovili.

Domača umetnost. Zidanje kočevske cerkve vrlo napreduje. Kipar Iv. Zalar je izdelal model za naddurje. V kratkem prične na mestu izklesavati relief predstavljajoč Zveličarja (Salvator mundi) v mandorli z dvema angeloma. Polkrožni relief bo 2 m. visok in 4 m. širok. — Slikar L. Grilz je

prenovil staro sliko sv. Janeza K., ki je bila pred l. 1791 na gradu Friederiksteinu, potem pa v kočevski cerkvi. Odslej bo v krstišču.

Velika dobrodelna slavnost pevskega društva »Slavec« v nedeljo dne 14. t. m. V pojasnilo radi začetka slavnosti naznanja odbor, da je vsled tega ob 7. uri zvečer, ker poprej ni bilo mogoče dobiti vojaške godbe. Uhoji k blagajnam bodo iz Bleiweisove ceste in skozi glavni uhoj »Narod. doma«, vsi drugi bodo zaprti. Na vrtu se postavljajo stoprav novi železni stebriči za žarnice in se namesti poleg že dveh obstoječih obločnic še tretja, tako da bode tudi glede razsvetljave povsem preskrbljeno, istotako je odbor naročil restavratorju, katerega skrb bode za najtočnejšo postrežbo ob navadnih cenah. — Nekateri gospodje, katerih v nedeljo dne 14. t. m. ne bode v Ljubljani, ter se vsled tega ne morejo osebno vdeležiti slavnosti, so vposlali odboru »Slavec« znatne svote kot prispevek za pogorelce. Odbor konstatuje s tem sprejem dotičnih darov, ter se že v na prejšnji zahvaljuje za prijazno pozornost, imena darovateljev in svote pa se bodo po slavnosti skupno objavila.

Koncert v Kamniku. Prihodnjo nedeljo priredi »Kamniški salonski orkester« koncert na vrtu g. Kende v Kamniku. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 80 v. — Čisti dohodek je namenjen kamniškim ubogim.

Umrli je v železnikih nagloma ondotni župan gosp. Luka Košmelj v starosti 41 let. — V Ljutomeru je umrla gospa Tilka Čeh, soproga ondotnega učitelja. — V Mariboru je umrla gospa Marija Kovačič, vdova po gospodu Štefanu Kovačiču, bivšem nadučitelju pri sv. Marjeti ob Pesnici. — Na Račkem vrhu na Štajarskem je umrl občesposhtovani posestnik Anton Fras, v starosti 75 let. — V Sv. Križu pri Trstu je umrl posestnik in gostilničar gosp. Ivan Ipavec.

Na Brezjah je bilo doslej 1000 svetih maš. Novi tisoč je prišel 9. julija pred. g. kanonik dr. Koren.

Štajarski Slovenci k Mariji Pomagaj na Brezje pridejo okoli 6. avg. Romarski vlak preskrbi g. Franc Gajšek, posestnik v Poljčanah.

Razpisane ustanove. Za leto 1901 razpisane so od umrlega barona Karla Wurzbacha napravljene »cesarice Elizabete ustanove za invalide« in sicer: a) tri ustanove po 120 kron za Ljubljance; b) tri ustanove po 60 kron za rojake iz Kamnika, iz Jarš, s Homca in c) tri ustanove po 60 K za rojake iz Ventarjevca v občini šmartinski pri Litiji. Te ustanove oddaja gospod baron Alfonz Wurzbach, in sicer: one za Ljubljance po nasvetu kranjskega deželne odbora; ustanove za Kamničane, Jaršane in Homčane po nasvetu županstva v Kamniku ter ustanove za Ventarjevčane po nasvetu šmartinske občine. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni vojaški invalidi iz imenovanih krajev od stražmojstra ali narednika nazaj, ki so lepega vedenja in vsled v vojni dobljenih ran nezmožni, da bi se sami mogli preživeti. Ako bi se za omenjene ustanove ne zgledalo zadostno število vojaških invalidov z opisanimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži spodobnega vedenja iz imenovanih krajev, ki se radi bolehavosti in starosti ne morejo sami preživeti. V obeh slučajih dokazati je s posebnimi občinskimi, pri o. kr. političnem oblastvu potrjenimi spričevali neomadeževanost prosilcev. Dotične prošnje vložijo naj prosilci iz Ljubljane pri ljubljanskem mestnem magistratu, drugi prošnjiki pa vsak pri županstvu svoje občine do dne 10. avgusta 1901. leta.

Knjiga za vinogradnike. »Vinogradniki! Cuvajte vinsko trto!« je naslov knjigi, katero je spisal g. A. Kosi, učitelj in vinogradnik v Središču.

Trgovski pomočniki! Jutri v soboto dne 13. t. m. ob 9. zvečer v društvenih prostorih »Merkurja« zopet privatni sestanek. Pridite vsi, da utrdimo stanovsko organizacijo in si zboljšamo službene razmere.

»Russkij kružok« v Ljubljani je dovršil svoj drugi letni tečaj. Poučeval je vse leto brezplačno g. dr. Ljudevit Jenko.

Vstrajnih učencev in učenk je bilo nad 20, ki so na teden po dvakrat zahajali v kurz.

Občinske volitve razmer v mošenjski občini, oziroma v ljubenski in lešanski podobčini niso spremenile. Župan je zopet J. Pristavec.

Nova sejma. Deželna vlada je dovolila občini Grahovo pri Cirknici dva nova letna in živinska sejma, in sicer dne 22. marca in 15. novembra. Če pade na ta dan nedelja ali praznik, se vrši semenj naslednji delavnik.

Goriška gimnazija. Število dijakov na goriški gimnaziji je znašalo koncem šolskega leta 509. Po narodnosti je bilo 234 Slovencev, 197 Italijanov, 49 Nemcev in 2 Hrvata. Odlikovanih je bilo 39, prvi red 318, drugi red 65, tretji red 30, ponavljavni izpit 23, neklasificiranih 7. Mej 234 Slovenci je le 14 odličnjakov.

Delo na vipavski železnici naglo napreduje. Razlaščenje posestev se vrši povsod mirnim potom, kar je najbolje. V tem mesecu bo komisija za razlastitev posestev dokončala svoje delo.

Shod v Bovcu. »Katoliško politično društvo v Bovcu« priredi dne 21. julija velik shod, na katerem se sestavi tudi gospodarski program za bovški okraj. Na shodu bode govoril tudi gospod dr. Janez Evang. Krek.

Slavnost pevskega društva »Kolo« v Trstu o priliki razvitja zastave. Odbor društva nas prosi, da objavimo sledeče naznanilo: Podpisani pozivlja vso ono gospodo, ki mislijo o priliki slavnosti dne 21. t. mes. ostati v Trstu eno ali več noči, naj se, ako žele, da jim podpisani preskrbi prenočišča, obrnejo do njega vsaj do 19. t. mes. Isto velja za one, ki se žele udeležiti banketa. — Odbor pevskega društva »Kolo«. — J. Bukovič, tajnik.

Ljubljanske novice. S policije. Nadstražnikom je imenovan Lovro Demšar, definitivnima stražnikoma pa Albin Bergant in J. Tičar. — Povožil je strgarski učenec Karol Zimermandič z Glince ob Dunajski cesti postreška Jakoba Skrajnarja ter ga poškodoval. — Našla se je hranilna knjižica kranjske hranilnice.

V mestni ljudski kopeli je bilo od dne 16. do 22. junija letos oddanih vsega skupaj 466 kopel, in sicer za moške 362 (pršnih 240, kadnih 122), za ženske pa 104 (pršnih 30, kadnih 74). — Od dne 30. junija do dne 6. julija oddalo se je pa v ljudski mestni kopeli vsega skupaj 656 kopel, in sicer za moške 481 (pršnih 320, kadnih 161), za ženske pa 175 (pršnih 30, kadnih 145).

Zdravje v Ljubljani. Od 30. junija do 6. julija je bilo 19 novorojencev, 2 mrtvorojenca, 23 jih je umrlo in sicer 3 za škrlatenco, 5 za jetiko, 1 vsled mrtvouda, 1 vsled nezgode, 13 za različnimi boleznimi, med njimi je 8 tujcev, 12 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 2 za ošpicami, 5 za škrlatenco.

Koroške novice. 17. otroka je v Lölingu povila žena nekega rudarja. Mati še ni stara 40 let. — Pri kopanju utonila je v Paternijonu 9letna šolarica R. Glanzer. — Brzovlak je dne 3. t. m. med Celovcem in Grabštanjem zagrabil železniškega čuvaja Greg. Beka, ki je stal preblizu tira. Težko poškodovanega so prepeljali v celovško bolnišnico. — Celovška trgovska zbornica praznuje petdesetletnico svojega obstanka dne 13. t. m. s slavnostno sejo. — Znani posestnik g. Krasnik v Podgradu je kupil posestvo pri »Stanitzbauru« v Soteski pod Celovcem.

Velika nesreča pri Dornbergu. Pri Dornbergu se je vsula zemlja na delavce, ki delajo vipavsko železnico. Zasulo je tri. Izkopali so jih po dveh urah. Eden je bil mrtev, druga dva nevarno ranjena.

Samomor v Gorici. Stotnik baron Lichtenstern, o katerem smo poročali, da se je v Gorici zastrupil, je v goriški bolnici umrl.

Detomor. Posestnikova hči Marija Železnik iz Podkrajja okraj Rateče je umorila svojega otroka. Detomorka je bila aretovana.

Razpisana učiteljska služba. V Šmartnem pod Šmarnogoro je do 6. avg. popolniti mesto učitelja. Prošnje sprejema okr. šol. svet za ljublj. okolico.

Ječmenovo zrno — strup? Na kirurški kliniki profesorja Hochenegga na Dunaju je bil štiri mesece knjigovodja neke tovarne M. Rosenberg, ker je pregriznil ječmenovo zrno in se z njim zastrupil. Na suhih žitnih zrnih se napravi namreč čestokrat neka gliva, ki je jako strupena. Rosenberga so morali dvajsetkrat na različnih delih telesa operirati. Še le po sedemmesečni bolezni je le vsled svoje jako močne konstitucije ozdravel. Pregriznil je zrno v svojem poklicu, ker se je hotel prepričati, koliko moku je v njem.

Kuhinja ruskega carja. Ureditelj kuhinje ruskega carja velja nič manj nego poldrugi milijon kron. Posamezna posoda za kuhanje stane 1000 kron, a edna posoda za kuhanje rib 3000 kron. Ostalo posodje velja skup do 200.000 kron. Vse naprave so v kuhinji od mramorja in istotako stene, a posode so navadno sreberne in zlate. V kuhinji posluje 267 ljudi, ki imajo seve velike plače. Načelnik kuhinje ima 150.000 kron, podnačelniki pa imajo po 30.000 kron letne plače.

Kruti častniki. »Daily Express« poroča o novih strahovitostih belgijskih častnikov na Kongu. Častniki so pili celo noč, končno so pa od vaščanov zahtevali, da jim morajo prepustiti žene za ples. Ker je vaški načelnik to odbil, so častniki postrelili žene in vaškega načelnika.

Kobilice na Španskem so zopet postale prava nadloga za deželo. Veliko polja so kobilice že opustošile. Nedavno se je množica kobilic premikala preko mosta Badajoz. Kot črni oblaki zakrile so trope kobilic mesto v temo. Več ur je bilo mesto v temi in slišalo se ni družega, kakor šumenje letečih kobilic.

Pristna slika. Angleški kralj Edvard VII. ima psa, katerega je dal te dni slikati. Slikar je dovršil sliko ter jo postavil v bližini psa-buldog na tla. Pes je v hipu strahovito zarežal ter se zakadil v sliko in jo popolnoma raztrgal. Menil je, da pred njim stoji njegov tekmeč.

Škropljenje cest s petrolejem. V Kaliforniji škrope sedaj ceste s petrolejem. Trdi se, da se tako s cest odpravi ves prah. S petrolejem je treba poškropiti le trikrat na leto in vspeh je popoln. Neprijeten duh zgube ceste v par dneh.

Policija in psi. Po vzgledu policije v Genfu je dobila sedaj tudi policija v Bruslju 20 dresiranih psov, ki bodo sledili lopove.

Najnovejši posli emancipiranih žensk. V Ameriki je ženska emancipacija že v toliko razvita, da so ženske pričele vsprejemati že službe jockeyev, a dobi se v Ameriki tudi že mnogo ženskih postiljonov, ženskih grobokopov in ženskih ognjegasev. Tudi na ladajah opravljajo ženske službe mornarjev in na parobrodih službe kurilcev.

Novi čevlji Parižank. Parižanke so si izmislile novo modo, ki se to pot pričinja pri — čevljih. Pričele so nositi poslikane čevlje. Umetniki slikajo na čevlje slike iz narave, cvetke in najrazličnejše druge podobe. Poleg poslikanih čevljev imajo Parižanke tudi poslikane solnčnike.

Društva.

(Pevsko društvo »Kolo« v Trstu) priredi veliko slavnost o priliki razvitja zastave v nedeljo, dne 21. julija t. l. Slavnosti se vdeležijo 24 društev korporativno oziroma po deputaciji, in sicer: »Pevsko in glasbeno društvo« iz Gorice. Pevsko društvo »Nabrežina« iz Nabrežine, z zastavo. Pevsko društvo »Zarja« iz Rojana, z zastavo. Pevsko društvo »Adrija« iz Barkovelj, z zastavo. Pevsko društvo »Lipa« iz Bazovice. Pevsko društvo »Slovan« iz Padrič, z zastavo. Pevsko društvo »Slava« iz Sv. M. Magd. spodnje z zastavo. Pevsko društvo »Hajdrih« iz Proseka, z zastavo. »Slov. pevsko društvo« iz Trsta. »Pevski zbor bratovščine sv. Cirila in Metoda« od sv. Jakoba. Pevsko društvo »Danica« iz Kontovelja. Pevsko in bralno društvo »Slavec« iz Ricmanj. Pevsko društvo »Veslesila« iz Škedenja. Ljubljansko kolesarsko društvo »Ilirija« iz Ljubljane. Bralno društvo »Kras« iz Skopec. »Tržaško podp. in bralno društvo« iz Trsta. »Slovenska čitalnica« v Trstu. »Narodna čitalnica« iz Brezovice, z zastavo. »Zveza tržaške slovenske mladine« iz Trsta. »Slovenska čitalnica« iz Škedenja. »Trž. Sokol«, z zastavo. »Delavsko podp. društvo« iz Trsta, z zastavo. Pevsko društvo »Zvon« iz Opčine. — Razpored slavnosti: I. del. Ob 10. uri in pol zjutraj sprejem goriških in drugih gostov na kolodvoru južne železnice. Zbirališče zunanjih gostov bo v prostorih slav. »Tržaškega podpornega in bralnega društva«, Via Stadion št. 19. Tam se shranijo zastave in druge pritkline. Točno ob 1. uri popoldne je banket na vrtu restavracije pod gori omenjenim »Tržaškim podpornim in bralnim društvom«, Via Stadion št. 19. II. Del. Razvitje zastave. Točno ob 4. uri popoldne bo na vrtu slovenske šole pri sv. Jakobu (ulica Giuliani št. 28) sprejem narodnih društev in deputacij. Sprejemu

sledi: Slavnostni govor o razvitju zastave; govori gosp. Miloš Kamušić, predsednik pevskega društva „Kolo“. Pri razvitju kumuje gospa M. Kranjčeva, sopraga gospoda predsednika „Tržaškega podpornega in bralnega društva“. Za tem sledi zabijanje žeblov. Med slavnostnim činom igra popolna godba pod vodstvom g. kapelnika Wagnerja. Med razvitjem zastave izpusti pirotehnik J. Zobeč umetalen ogenj v barvah slov. trobojnice. — Vopred koncerta: 1. F. S. Vilhar: „Domovini“, poje mešan zbor društva „Kolo“. 2. I. Bendi: „Svoji k svojim“, poje moški zbor „Pevskega in glasbenega društva“ iz Gorice. 3. A. Foerster: „Pjevajmo“, poje moški zbor pevskega društva „Nabrežina“ iz Nabrežine. 4. Grbič: „Klic pomladanski“, poje mešan zbor pevskega društva „Zarja“ iz Rojana. 5. A. Hajdrih: „Hercegovska“, poje moški zbor (četverospjev) pevskega društva „Adrija“ iz Barkovelj. 6. I. Laharnar: „Pozdrav“, mešan zbor pevskega društva „Lipa“ iz Bazovice in „Slovan“ iz Padrič. 7. I. pl. Zajc: „Slava delu“, poje moški zbor pevskega društva „Slava“ iz Sv. Marije Magdalene spodnje. 8. J. Aljaž: „Občutki“, moški zbor, poje pevskega društva „Danica“ iz Kontovelja. 9. Paulič: „Pred bojem“, poje društvo iz Proseka. 10. I. pl. Zajc: „Hrvatskoj“, poje „Slovansko pevsko društvo“ iz Trsta. 11. V. Krek: „Domu“, poje pevskega zbor „Bratovščine sv. Cirila in Metoda“ od Sv. Jakoba. 12. P. H. Sattner: „Vrbica“, mešan zbor, poje pevskega društva „Slavec“ iz Ricmanj. 13. St. Ferluga: „Venec narodnih pesni“, moški zbor, poje pevskega društva „Zvon“ iz Opčine. 14. I. pl. Zajc: „Crnogorac Crnogorski“, moški zbor, poje pevskega društva „Kolo“. 15. Prosta zabava: Petje, godba in krasni umet. ogenji. — Kouvert na banketu stane 2 kroni (brez pijače). — Vstopnina k slavnosti na vrtu 60 stotink za osebo. Otrci pod 14 let plačajo polovico. (Sodelujoči člani so vstopnine prosti). — Blagajna se odpre ob 3. uri popoldne. — Kdor se želi udeležiti banketa, naj se prijavi najdalje do 19. julija t. l., in sicer v „Delavskem podpornem društvu“ ulica Molin piccolo št. 1, I. — V slučaju slabega vremena se prenese slavnost na dan 28. julija. — K obilni udeležbi uljudno vabi Odbor.

Darovi.
Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 10. julija poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Odbor koronjskih Slovencev 1000 K, upravništvo „Slov. Naroda“ 338 69 K (meji temi 98 25 K Ciril-Metodovega daru), cand. iur. A. Kolšek v Konjicah zbirko 11 K, arh. A. Aškerc v Ljubljani 10 K, prof. dr. Iv. Svetina 10 K, A. E. v Dalmaciji v spomin + not. Iv. Gogale 10 K, T. V. iz nabiralnika v Močilnikovi gostilni na Raki 4 84 K, Antonija Kadivec zbirko vesele družbe v Polhovem gradu 16 10 K, Faniha Režabek v Konjicah 2 K, podružnica v St. Petru na Krasu 60 30 K, učitelj Miroslav Kožuh v Konjicah zbirko ob učiteljskem zborovanju 5 K, ljubljanski magistratni uradniki mesto venca + mag. taj. dr. Iv. Janu 57 13 K; za god slov. blagovestnikov: prof. Iv. Macher v Ljubljani 3 K, duhovska družba na gorenjski železnici 10 kron, litijško šmartinske Slovenke polovico prihodnje pokroviteljnine 100 K (po „Slov. Nar.“), Jožef Novak v Vel. Laščah 10 K, dekan Janaz Novak v Radovljici 10 K, pos. taj. Jos. Berk v Konjicah preostanek za kres 6 K, dekan Iv. N. Murovec v Cerknem 5 K, ženska podružnica v Krškem 107 K z ud. vred (po „Slov. Nar.“), advokat dr. R. Pipuš v Mariboru pri kresu nabrano svoto 13 50 K.
Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Za pogorelce v Kropi: G. Marija Potočnik, pekarica v Ljubljani 10 K. — Neimenovani 11 02 K.
Za pogorelce v Kočevski Reki: G. Mih. Sajč, župnik v Stangi 10 K.
Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. julija. Železniški minister Wittek se poda jutri k slovesni otvoritvi nove železnice v Dalmaciji. Po drugih virih pridejo tje trgovinska ministra Call in Hegedüs ter minister za Hrvatsko Cseh.

Lvov, 12. julija. Kot kandidat poljskih demokratov za izpraznjeno deželnozborsko mesto v Krakovem po smrti posl. Weigla nastopa realni profesor dr. Petelenz.

Budimpešta, 12. julija. Vodstvo socijalnodemokratske stranke je sklenilo pri bodočih državnozborskih volitvah v tridesetih okrajih postaviti lastne kandidate. V treh okrajih ima baje soc. dem. stranka zagotovljeno zmago.

Poznanj, 12. julija. Ob prisotnosti številnega občinstva se je pričela včeraj obravnava proti 13 poljskim akademikom radi tajnega komplota. Prišlo je k obravnavi le 5 obtožencev. Zagovorniki so zahtevali preložitve, da dobe časa za pripravo, a sodišče jim ni ugodilo. Nato je zagovornik Seyda odložil mandat.

Kolin, 12. julija. „K. Z.“ javljajo iz Koreje, da se je na otoku Anel-Part vršil desetdnevni boj mej katoliškimi misijonskimi učenci in prebivalstvom. 1500 domačinov in 300 učencev je padlo v boju. Vlada je odposlala vojaštvo.

Belgrad, 12. julija. Koncem tekočega meseca se bode preselil dvor za dalje časa v Semendrijo, kjer se bode z velikimi slavnostmi praznovala obletnica poroke kraljeve dvojice.

Petrograd, 12. julija. Slošno senzacijo vzbuja izstop polkovnika Murawjeva iz ruske armade. Murawjev bil je prej atašej ruskega poslanstva v Parizu, a je bil odpoklican, ker je imel preočitne zveze z nacjonalisti. Murawjev je eden najnadarjenejših ruskih častnikov.

Rim, 12. julija. Kralj je izdal naredbo, ki določa, naj se mobilizujejo oni vojaki, ki razumejo železniško službo. Vlada je dobila vest, da se organizuje generalna stavka železničarjev.

Madrid, 12. julija. Vsled velikih neviht in viharjev je žetev popolno uničena.

Sevilla, 12. julija. Tu vlada zopet mir. Delavci so se vrnili k delu.

London, 12. julija. Iz Novega Jorka poročajo 10. t. m.; Grozna vročina se je danes znova pojavila v vseh državah. V Čikagi se je srebro dvignilo do 102 stopinj F. v senci, iz treh držav je pa došlo poročilo o vročini 107 stopinj. Za solnčarico je obolelo na stotine ljudi.

London, 12. julija. Vojni minister Brodrik je prejel Kitchenerjevo brzojavko, v kateri pravi, da so poročnik Hearn in sedem vojakov polka Yeomanry videli Bure, ki so streljali na nlehl ležeče ranjene vojake (!).

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m, srednji zračni tlak 736 0 mm.

#	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Veterevi	Nebo	Padačina v 24 urah
11	9 zveč.	734 7	17 8	sr. vzh.	dež	
12	7. zjut.	735 4	15 2	sl. jvzh.	megla	1 2
	2. popol.	735 0	23 0	sr. jzab.	del oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 17 8. normale: 19 7.

Vozni red avstrijskih državnih železnio, veljaven od 1. junija 1901.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).
Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.
Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj.
Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
Ob 4. uri 6 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genova, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.
Ob 5. uri 41 min. popoldne ob nedeljah in praznikih v Podnart.
Ob 6. uri 55 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.
Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).
Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Ausseea, Pariza, Genova, Curiha, Bregenca, Inomostia, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.
Ob 7. uri 12 min. zjutraj iz Beljaka.
Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genova, Curiha, Bregenca, Inomost; Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca, Pontabla.
Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
Ob 4. uri 38 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
Ob 8. uri 38 min. zvečer ob nedeljah in praznikih iz Podnarta.
Ob 8. uri 48 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.
Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solnograda, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).
Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.
" 2. " 05 " popoldne " "
" 6. " 50 " zvečer " "
" 10. " 25 " ponoči " "
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).
Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.
" 11. " 06 " dopoldne " "
" 6. " 10 " zvečer " "
" 9. " 55 " ponoči " "
(ta vlak le ob nedeljah in praznikih).

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod: **Prihod:**
Ob 7 15 zjutraj **Ob 6 34 zjutraj**
" 1 55 popoldne " 12 29 popoldne
" 8 10 zvečer " 7 30 zvečer.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. 413 12
Ponudbe pod „1.798“, Gradec, poste restante.

Št. 24331.

Žitne cene

dné 11. julija 1901.
(Termin.)
Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.
Pšenica za jesen K 8-24 do 8-25
Rž za jesen 7-17 " 7-18
Koruza za julij-avgust 5-61 " 5-52
" september-oktober 5-70 " 5-70
" maj-junij 1902 " " "
Oves za jesen 6-57 " 6-58

Na budimpeštanski borzi:
Pšenica za oktober 7-97 " 7-98
Rž za oktober 6-77 " 6-78
Oves za oktober 5-24 " 5-25
Koruza za julij 5-23 " 5-24
" avgusta 5-30 " 5-31
" maj 1902 4-32 " 4-33
(Effektiv.)

Dunajski trg.
Pšenica banaška K 7-80 do 8-35
Rž južne žel. 7-10 " 7-65
Ječmen " " " " " " "
" ob Tisi " " " " " " "
Koruza ogerska 5-60 " 5-70
Činkvant 6-75 " 7-10
Oves srednji 7-60 " 7-75
Fižol 7-75 " 10-00

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporoča:
Svefo Iefo 1901. Molitve za odpustke sv. leta. Sestavil Andrej Zamejic, stolni dekan Drugi pomnoženi natis. Cena 35 h, po pošti 40 h.
Razlaga velikega kafeklizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavil Ant. Veternik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.
Zaročenca (I promessi sposi). Milanska povest iz 17. stoletja Laški spisal Aless. Manzoni, poslovenil I. B—č. Broširano 2 K, po pošti 20 h več.

Najboljša uporaba mleka!
Kar največ in najfinjšega surovega masla!
Le mogoče, če se mleku odvzame smetana po

Alfa-Separator-ju.
500 prvih priznanj; 167 40-21 v Parizu 1900 „Grand Prix“.
1/4 milijona tacihi strojev v rabi!
Se lahko prenaša na planino.
Vsi drugi stroji za mlekarstvo.
Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in parno moč.
Načrti, proračuni.
Akcijska družba Alfa-Separator,
Dunaj, XVI. Ganglbauergasse 29.
Ceniki, podučne brožure brezplačno.

Razpis.

Na dan obletnice poroke Njene c. in kr. Visokosti gospe nadvojvodinje Marije Valerije razdeliti je med **petero ubogih vdov ljubljanskih 400 K.**
Prošnje za podelitev teh podpor vložiti je **do 25. t. m.** pri podpisnem uradu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 10. julija 1901.

Dunajska borza.

Dné 12. julija.			Dné 11. julija.		
20 mark	23 49	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105 30	3 2% državne srečke l. 1864, 250 gld.	182 50
20 frankov (napoleonador)	19 05	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94 25	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	170 25
Italijanski bankovci	90 95	Priporitne obveznice državne železnice	425 25	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	206 50
C. kr. cekini	11 28	" južne železnice 3%	341 50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 300 kron	95 50
		" južne železnice 5%	121 10	Tisne srečke 4%, 100 gld.	143 75
		" dolenskih železnic 4%	—	Dunavske vravnavne srečke 5%	257 75
		Kreditne srečke, 100 gld.	380 —		
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	400 —		
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	48 50		
		Ogerskega " " " " " " " " " " " "	24 90		
		Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16 50		
		Rudolfove srečke, 10 gld.	58 —		

3 1/2% move srečke, 40 gld.	201 —
St Genois srečke, 40 gld.	234 —
Waldsteinske srečke, 30 gld.	386 —
Ljubljanske srečke	60 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	266 50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5720 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	838 —
Akcije jutne železnice, 200 gld. sr.	187 —
Splošna avstrijska stavbinska družba	146 —
Montanska družba avstr. plan.	409 50
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	425 —
Papirnih rubljev 100	253 25